

BEOORDELING VOORWAARDEN

HBO-BACHELOR BEDRIJFSKUNDE

STICHTING HOGER ONDERWIJS NOVI

ADVIESRAPPORT

17 april 2023

INHOUD

1. OPLEIDINGSGEGEVENS.....	2
2. ACHTERGROND.....	2
Besluit ‘positief onder voorwaarden’ (NVAO, 2021).....	2
Profiel instelling.....	4
Profiel opleiding.....	4
Aanpassing voorwaarden.....	4
3. BEOORDELINGSPROCES.....	5
Panelsamenstelling.....	5
Procedure.....	5
4. BEOORDELING.....	6
Voorwaarde ten aanzien van standaard 10 (Toetsing).....	6
Voorwaarde ten aanzien van standaard 11 (Gerealiseerde leerresultaten).....	9
Algemene conclusie.....	10
5. BIJLAGE 1: BESTUDEERDE DOCUMENTEN.....	11
6. BIJLAGE 2: BEZOEKPROGRAMMA.....	12
7. BIJLAGE 3: GEBRUIKTE AFKORTINGEN.....	13



1. OPLEIDINGSGEGEVENS

Instelling	Stichting Hoger Onderwijs NOVI
Opleiding	hbo-bachelor Bedrijfskunde
Brin / Isat	24HR / 34035
Variant	deeltijd
Graad	Bachelor of Business Administration (BBA)
Locatie	Utrecht
Studieomvang	240 EC

2. ACHTERGROND

Besluit 'positief onder voorwaarden' (NVAO, 2021)

In haar besluit van 17 mei 2021 over de aanvraag verlening accreditatie bestaande opleiding voor de hbo-bachelor Bedrijfskunde van Stichting Hoger Onderwijs NOVI kwam de NVAO tot het oordeel 'positief onder voorwaarden'. De NVAO volgde daarmee het advies van het toenmalige beoordelingspanel, uitgebracht na visitatie van de opleiding op 17 februari 2020. De voorwaarden betroffen de standaarden 10 (Toetsing) en 11 (Gerealiseerde leerresultaten) van het uitgebreide kader voor de beoordeling van bestaande opleidingen, die door het panel beide als 'voldoet ten dele' werden beoordeeld.

De NVAO formuleerde de voorwaarden als volgt:

Ten aanzien van standaard 10 (Toetsing)

Het panel heeft tijdens de visitatie geconstateerd dat de examencommissie onvoldoende in control was. Doordat zij onvoldoende in control was, waren niet alle borgingsmechanismen op orde, de administratie rondom beoordelingsformulieren en toetsmatrijzen was niet compleet en de vrijstellingsprocedure werd niet voor alle studenten op eenzelfde wijze via een EVC-procedure geborgd.

Voorwaarden aan herstel: het panel stelt als voorwaarden voor herstel op standaard 10 dat de examencommissie in control is. Dit betekent concreet dat:

1. De examencommissie opnieuw zal worden samengesteld met een nieuw te benoemen voorzitter.
2. Alle nieuwe en bestaande leden van de examencommissie worden SKE-gecertificeerd.
3. De examencommissie zal operationele activiteiten beleggen bij commissies:
 - a. Assessoren voor het geven van vrijstellingen;
 - b. Beoordelen van toetsen, inclusief beoordelingscriteria, door een toetscommissie.
4. De examencommissie gaat door middel van structurele steekproeven de kwaliteit en correcte uitvoering vaststellen van:
 - a. Gegeven vrijstellingen;
 - b. Toets- en opdrachtinstructies, alsmede het beoordeelde werk van studenten;
 - c. Beoordelingen van examinatoren op de eindwerken;
 - d. De studielast van de studieonderdelen: is die in overeenstemming met het aantal EC?
5. Het examenreglement wordt verbeterd en verhelderd waar dat nodig is.
6. De samenwerking met het bestuur en de onafhankelijkheid van de examencommissie wordt beschreven in een governance statement.
7. Een extern ambtelijk secretaris wordt aangesteld.
8. Examinatoren door de examencommissie worden aangewezen en dat die aanwijzing schriftelijk wordt bevestigd.

9. Het studentvolgsysteem wordt aangepast, waardoor de discussie tussen eerste en tweede beoordelaar m.b.t. cijferafstemming zichtbaar is.
10. Beoordelaars worden geïnstrueerd om constructieve en ontwikkelingsgerichte feedback te geven, waarbij zij de beoordelingscriteria zoveel mogelijk volgen.
11. De studietoets erop zal toezien dat de onderbouwing van cijfers, de feedback van beoordelaars, voldoen aan de eisen die NOVI Hogeschool stelt.
12. Het monitoren van de toetsen gebeurt aan de hand van de vier eerdergenoemde criteria (validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leereffect).

Ten aanzien van Standaard 11 (Gerealiseerde leerresultaten)

Op standaard 11 constateerde het panel dat de borging van de gerealiseerde leerresultaten niet adequaat is. Het panel stelt als voorwaarden voor herstel op standaard 11 dat de opleiding onderstaande veranderingen doorvoert:

13. Alle toetsen in de opleiding zullen op dezelfde manier beoordeeld worden. Zoveel mogelijk zullen dezelfde beoordelingscriteria toegepast worden. Omdat de beoordeling deels afhankelijk is van de toetsvorm, zal bij enkele toetsen afgeweken worden. Afwijkingen worden onderbouwd.
14. De scriptiehandleidingen, de scriptieopdrachtbeschrijving en de beoordelingscriteria zullen tussen en binnen de studierichtingen en voor alle (Duitse en Nederlandse) studenten gelijk zijn.
15. De procedures voor het afnemen van toetsen en examens, het beoordelen en het examineren worden herzien.
16. De vrijheid bij het vastleggen van beoordelingen in het studentvolgsysteem zal beperkt worden. De beoordelaars krijgen instructies hoe zij constructieve feedback kunnen geven waarbij ze gebruik maken van de beoordelingscriteria.
17. Bij grote verschillen tussen eerste en tweede beoordelaar zal ook hun discussie worden geregistreerd. Bij kleine verschillen of vrijwel gelijke beoordelingen zal dit niet gebeuren, bijvoorbeeld bij minder dan 1 punt verschil. De examencommissie zal criteria opstellen die voorschrijven wanneer deze discussie wordt gedocumenteerd en hier steekproefsgewijs op toezien.
18. De directie stelt, na ruggenspraak met de examencommissie, de studielast vast in overeenstemming met het aantal EC.
19. De opleiding borgt dat de studenten academische vaardigheden hebben die passend zijn bij de fase waarin de student in opleiding instroomt. Indien nodig wordt het onderwijs aangepast teneinde deze studenten op het vereiste niveau te krijgen.
20. De academische vaardigheden van docenten in de studierichting International Business wordt geëvalueerd en verbeterd.

Daarnaast bepaalde de NVAO dat de opleiding maatregelen moest nemen ten aanzien van standaard 5 (Instroom), naar aanleiding van een aanbeveling van het beoordelingspanel. Dit betrof de volgende herstelpunten:

21. Duitse studenten moeten, net zoals de Nederlandse studenten, op basis van Erkenning van eerder Verworven Competenties (EVC's) individueel vrijstelling aanvragen.
22. Een assessor zal, onder auspiciën van de examencommissie, voor iedere individuele student de EVC-aanvraag beoordelen en op basis daarvan vrijstelling geven. Voor de gelijkstelling van het niveau van internationale studenten, maakt de opleiding indien mogelijk gebruik van een externe vergelijkingstabel.

De NVAO bepaalde de termijn waarbinnen de opleiding aan de voorwaarden diende te voldoen op twee jaar.

Profiel instelling

In het zelfevaluatie rapport geeft de opleiding een korte schets van de geschiedenis van Stichting Hoger Onderwijs NOVI ('NOVI'). Deze kleine, private onderwijsinstelling is in de jaren '50 ontstaan als opleider in de ICT-sector. Vanwege het succes van de ICT-opleidingen en het brede toepassingsgebied van ICT heeft de instelling in de periode 2009-2014 het aanbod van geaccrediteerde bacheloropleidingen uitgebreid naar de opleidingen Bedrijfskunde en Verkeer & Logistiek.

In 2022 heeft het instellingsbestuur van NOVI besloten dat de toekomst van de hogeschool in de ICT ligt. De opleidingen Bedrijfskunde en Verkeer & Logistiek zullen daarom worden beëindigd. Reeds ingeschreven studenten krijgen de gelegenheid om het programma te voltooien, maar per februari 2022 kunnen nieuwe studenten zich niet meer inschrijven.

Profiel opleiding

Ten tijde van de opleidingsbeoordeling in 2020 kende de opleiding twee groepen instromende studenten, uit Nederland en uit Duitsland. De Duitse studenten zijn afkomstig van het Institut für Außenhandel (IfA, Hamburg) en het Bremer Institut für Handel und Verkehr (BIHV, Bremen), die gelijkenissen vertonen met bedrijfskundige bacheloropleidingen in Nederland. Afgestudeerden van die opleidingen kunnen op basis van hun vooropleiding een vrijstelling krijgen voor de eerste 180 EC van de hbo-bachelor Bedrijfskunde. Bij NOVI volgen ze vervolgens de laatste 60 EC van de bacheloropleiding. In dit laatste jaar werken studenten aan twee groepsopdrachten en een individueel afstudeerwerkstuk.

De opleiding was in transitie naar een opleiding met twee studierichtingen: een Nederlandstalige richting Digital Business Innovation (DBI) en een Engelstalige variant International Business (IB), gericht op Duitse studenten. Voorafgaand aan het locatiebezoek liet de opleiding weten dat de richting DBI uiteindelijk niet is gestart; de opleiding biedt momenteel alleen de IB-variant aan.

In januari 2023 waren 83 studenten actief in de opleiding. Eind maart 2023 zal de laatste groep studenten starten met de afstudeerfase; deze studenten stonden al voor de formele beëindiging van de opleiding ingeschreven. Bij de opleiding zijn vijf docenten betrokken, die deels bij NOVI in dienst zijn.

Aanpassing voorwaarden

Vanwege de beëindiging van de opleiding heeft de opleiding overleg gevoerd met de NVAO over het hersteltraject. De NVAO heeft bevestigd dat de aanbevelingen met betrekking tot standaard 5 (hiervoor: de punten 21 en 22) en twee aspecten met betrekking tot standaard 10 (hiervoor: de punten 3a en 4a) vervallen. Het beoordelingspanel heeft deze punten daarom niet nader onderzocht.



3. BEOORDELINGSPROCES

Panelsamenstelling

- Sil Bruijsten (voorzitter), auditor, bestuurslid en projectleider in het (technisch) onderwijs. Voormalig programmamanager van de masteropleidingen Engineering en Informatics, Hogeschool Utrecht.
- Ralph Hendrix, zelfstandig ondernemer en consultant op het gebied van supply chain management, logistiek, leiderschap en verandermanagement. Momenteel als (interim) managing director betrokken bij het verbeteren van interne bedrijfsprocessen van HillebrandGORI Sweden.
- Woody van Olffen, hoogleraar Organisatieverandering en -ontwikkeling aan TIAS Business School van Tilburg University, met meer dan 25 jaar ervaring in academisch onderwijs (als docent en onderwijsontwerper) op bachelor-, master- en PhD-niveau. Tevens auteur, coach en parttime bedrijfsadviseur.
- Marjette Robbers (student-lid), student HBO Bedrijfskunde aan de Leidse Onderwijsinstelling en werkzaam als manager projectbeheersing bij de Provincie Zuid-Holland.

Het panel werd ondersteund door Anne Martens, zelfstandig secretaris, aangesloten bij Volans Advies. Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheidsverklaring ondertekend. Het panel is voorafgaand aan de beoordeling goedgekeurd door de NVAO.

Procedure

Het panel heeft beoordeeld of de opleiding heeft voldaan aan de voorwaarden die de NVAO in 2021 heeft gesteld. Bij de beoordeling heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide accreditatie bestaande opleidingen van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 7 maart 2023 heeft het panel het dossier besproken tijdens een voorbereidend overleg. Tijdens dit online overleg zijn de eerste bevindingen besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek. Na afloop van het overleg heeft de secretaris enkele aanvullende stukken opgevraagd bij de opleiding. Bijlage 1 bevat de lijst van bestudeerde documenten.

Op 21 maart 2023 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek heeft het panel in verschillende gespreksrondes vraagpunten aan de orde gesteld. Daarnaast heeft het panel inzage gekregen in aanvullende systemen en documenten. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in Bijlage 1. Na afloop van de gesprekken hebben de panelleden het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter dit voorlopige advies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Aanvullend heeft het panel op 29 maart 2023 online gesproken met een drietal studenten en alumni van de opleiding. Bijlage 2 bevat het volledige bezoekprogramma.

Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 7 april 2023 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 17 april 2023 gereageerd op het adviesrapport en laten weten dat het rapport geen onjuistheden bevat. Daarna is het definitieve rapport vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 17 april 2023 aan de instelling aangeboden.

4. BEOORDELING

De nummers in de tekst verwijzen naar de verschillende aspecten van de voorwaarden zoals vermeld in hoofdstuk 2, Besluit 'positief onder voorwaarden' (NVAO, 2021).

Voorwaarde ten aanzien van standaard 10 (Toetsing)

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Het panel vindt dat de opleiding over het algemeen een goede invulling heeft gegeven aan de gestelde voorwaarde. In het zelfevaluatie-rapport beschrijft de opleiding dat de examencommissie in de zomer van 2020 opnieuw is samengesteld (1). Deze nieuwe examencommissie is verantwoordelijk voor de twee bacheloropleidingen Bedrijfskunde en HBO-ICT. Ten opzichte van de vorige examencommissie is één (extern) commissielid aangebleven en aangesteld als nieuwe voorzitter. Daarnaast bestaat de commissie uit een extern lid, een docent en een freelance docent. De examencommissie wordt ondersteund door een extern ambtelijk secretaris (7).

Alle leden van de examencommissie hebben de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) behaald; het zelfevaluatie-rapport bevatte een offerte voor een traject gericht op de Senior Kwalificatie Examinering (SKE). Tijdens het locatiebezoek heeft de panel de vertraging in de SKE-certificering bevestigd. Het instellingsbestuur liet daarop weten dat één lid van de examencommissie pas recent BKE-gecertificeerd is en dat het certificeringstraject vertraging heeft opgelopen vanwege de covid-19 pandemie. De offerte inmiddels is getekend en de training start eind maart 2023 (2).

De taken van de examencommissie zijn formeel vastgelegd in het Reglement Examencommissie, dat per 1 augustus 2020 in werking is getreden. Dit document beschrijft de onafhankelijkheid van de examencommissie ten opzichte van het instellingsbestuur, evenals de wederzijdse informatieplicht van deze gremia (6).

Het panel merkte op dat het ontvangen jaarverslag van de examencommissie over het studiejaar 2021-2022 nog niet in definitieve versie beschikbaar was. Voor het panel was dit aanleiding om de samenwerking tussen bestuur en examencommissie te bevragen. Het management gaf aan dat er eens per twee maanden een formeel overleg is tussen bestuur en examencommissie, maar dat de betrokkenen elkaar daarnaast ook regelmatig informeel spreken. Van geen van deze overlegmomenten wordt een verslag opgesteld. Het panel beveelt aan om van ten minste de formele overlegmomenten de conclusies vast te leggen. Het opleidingsmanagement erkende dat het opleveren van het jaarverslag niet bovenaan de prioriteitenlijst heeft gestaan. De examencommissie bevestigde dit en stelde dat de focus de afgelopen jaren heeft gelegen op het herstelplan en de verbetering van de kwaliteit van toetsing en beoordeling. Het panel heeft vastgesteld dat die activiteiten wél goed zijn gedocumenteerd: tijdens het locatiebezoek heeft het panel inzage gehad in de vergaderstukken van de examencommissie, inclusief actielijsten. Het panel heeft daaruit opgemaakt dat de examencommissie haar taken zeer gedegen oppakt en dat de verslaglegging daarvan binnen de commissie op orde is.

Volgens het Reglement Examencommissie wijst de examencommissie examinatoren aan die toetsen afnemen en beoordelen. De examencommissie heeft een aanwijzingsbrief opgesteld waarmee de

commissie de aanwijzing schriftelijk bevestigt (8). De docenten die het panel sprak, bevestigden dat zij door de examencommissie zijn aangewezen.

De onderwijs- en examenregeling (OER; ook wel 'Course and Examination Regulations') is opnieuw opgesteld en beoordeeld door de examencommissie (5). De opleiding heeft het voorbeeld gevolgd van de OER van de geaccrediteerde opleiding HBO-ICT. Het panel is van mening dat het nieuwe document voldoet.

In februari 2021 heeft de examencommissie een integraal beheersplan opgesteld, waarin is opgenomen hoe de commissie haar taken beheerst. Dit interne werkdocument beschrijft de evaluatie en borging van kwaliteit in de toetscyclus, de jaarplanning en de interne procedures van de examencommissie. Volgens het panel is dit een nuttig document dat de examencommissie ondersteunt bij het uitvoeren van haar taken. Het integraal beheersplan vermeldt tevens de taken van de toetscommissie, die de kwaliteit van toetsen en beoordelingscriteria evalueert (3b). De taken van de verschillende betrokkenen in de gehele toetscyclus – voor, tijdens en na een toets – is schematisch en inzichtelijk weergegeven.

Het integraal beheersplan lijkt de kwaliteitscriteria validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leereffect samen te vatten onder de noemer 'kwaliteit' (12). Tijdens het locatiebezoek lichtte de examencommissie toe dat de vier kwaliteitscriteria centraal staan in de steekproeven. Volgens het panel voert de examencommissie deze steekproeven op serieuze wijze uit, aan de hand van een daartoe opgesteld protocol. Ze leiden ze tot concrete aanbevelingen waarover de examencommissie rapporteert aan het instellingsbestuur.

Het panel heeft verslagen ingezien van de steekproeven die de examencommissie de afgelopen tijd heeft uitgevoerd. In de steekproeven is gekeken naar zowel de opdrachten als de beoordeling door examinatoren (4b, 4c). Naar aanleiding van de eerste steekproef (najaar 2021) stelde de examencommissie dat de feedback en de consistentie tussen feedback en cijfers nog onvoldoende waren. Dit heeft geleid tot twee kalibratietrainingen voor examinatoren en een richtlijn voor toekomstige kalibratiesessies. Bij een tweede steekproef (najaar 2022) constateerde de examencommissie nog steeds onvolkomenheden, waarna alle actieve examinatoren opnieuw de verbeterpunten hebben doorgenomen in aanwezigheid van leden van de examencommissie. Begin 2023 heeft de examencommissie opnieuw gekeken naar afstudeerwerken, die inmiddels een nieuwe opzet volgen (zie punt (15) op p.9), en geconstateerd dat de kwaliteit van de werken en de beoordelingen verbetering laat zien. Daarnaast heeft de examencommissie een extra kalibratiesessie georganiseerd om te komen tot een gezamenlijke interpretatie van de gehanteerde beoordelingscriteria.

Het panel vindt de invoering van de kalibratiesessies een sterk punt en waardeert de vasthoudendheid van de examencommissie op dit punt. In deze sessies hebben de docenten onder andere gesproken over het aantal beoordelingscriteria. Dit heeft geleid tot een reductie van het aantal criteria en een grotere variatie in cijfers. Het panel vindt dit een positieve ontwikkeling.

In de kalibratiesessies komt ook aan bod hoe examinatoren constructieve en ontwikkelingsgerichte feedback kunnen geven, in lijn met de beoordelingscriteria. Bovendien maken examinatoren gebruik van beoordelingsformulieren die volgens het panel helder zijn en vragen om voldoende onderbouwde beoordeling (10). De docenten met wie het panel sprak gaven aan dat zij studenten ook regelmatig tussendoor feedback geven. Daarnaast vermeldt de opleiding in het

zelfevaluatie-rapport dat feedback aan de orde komt in NOVI's herziene BKE-training voor examinatoren, die richtlijnen van de Vereniging Hogescholen volgt. Studenten vertelden het panel dat zij tevreden zijn met de feedback van hun begeleiders. Tijdens de afstudeerfase hadden zij veel profijt van de zogenoemde 'pingpong', waarbij studenten regelmatig tussendoor feedback vragen en krijgen van hun begeleider. Volgens hen zou de opleiding het belang van deze 'pingpong' duidelijker moeten uitleggen, zodat meer studenten er gebruik van maken. Het panel vindt dit een goed advies. Het panel heeft zelf ook beoordelingen ingezien en vastgesteld dat de feedback aansloot bij het gegeven cijfer. Het panel concludeert daarom dat de opleiding voldoende invulling heeft gegeven aan dit aspect van de voorwaarde.

De opleiding heeft de werkwijze rondom de beoordeling van toetsen aangescherpt. Twee examinatoren beoordelen studentenwerk onafhankelijk van elkaar. Zodra beiden hun feedback en beoordeling hebben ingevoerd, geeft de studentenadministratie de beoordelingen vrij aan de tweede examinerator. De tweede examinerator stelt de definitieve feedback op, op basis van de feedback van beide examinatoren, en deelt deze met de student via Microsoft Teams. De documentatie over de afzonderlijke beoordelingen van de twee examinatoren en een eventuele discussie over de definitieve beoordeling worden vastgelegd in een spreadsheet en vervolgens als pdf opgeslagen. Deze informatie is voor de examencommissie inzichtelijk (9). Het panel vindt dat de opleiding hiermee een passende invulling geeft aan dit aspect van de voorwaarde. Voor studenten is de discussie niet zichtbaar; het panel vindt dit een logische keuze.

Een medewerker van de servicedesk – die net als de studietoetscoach een administratieve rol heeft – controleert of alle beoordelingsvelden zijn ingevuld (11). Tijdens het locatiebezoek begreep het panel dat dit niet gebeurt voordat cijfers en feedback worden vrijgegeven. De onlangs aangestelde kwaliteitsmanager ziet een rol voor zichzelf bij het controleren van de volledigheid en integriteit van de studentdossiers. Het panel adviseert om de taakverdeling op dit punt goed af te stemmen met de examencommissie en vast te leggen wie het aanspreekpunt is voor de medewerker in geval van tekortkomingen.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met de examencommissie besproken hoe de studielast van studieonderdelen is vastgesteld (4d). Bij de herontwikkeling van het onderwijs is een inschatting gemaakt van de benodigde tijd voor zelfstudie, voorbereiding en het bijwonen van seminars, en de voorbereiding en uitvoering van opdrachten. Studenten rapporteren hoeveel tijd zij besteden aan de verschillende studieonderdelen; de kwaliteitsmanager merkte echter op dat het lastig is om hieruit conclusies te trekken over de daadwerkelijke studielast vanwege de kleine studentenaantallen. Het panel vindt dat de opleiding dit punt voldoende heeft opgepakt en verantwoord.

Samenvattend vindt het panel dat de opleiding adequaat invulling heeft gegeven aan de voorwaarde ten aanzien van standaard 10 (Toetsing). De opnieuw samengestelde examencommissie is zeer betrokken, zelf goed gedocumenteerd en pakt de eigen rol serieus op. Volgens het panel kan de kwaliteitsmanager de examencommissie verder versterken bij het bewaken van de kwaliteit van toetsing en beoordeling. Het panel beveelt aan om de conclusies vast te leggen van ten minste de formele overlegmomenten tussen de examencommissie en het instellingsbestuur. Gebaseerd op de gevoerde gesprekken en inzage in de documenten van de examencommissie concludeert het panel dat de examencommissie *in control* is en dat de opleiding voldoet aan de voorwaarde ten aanzien van standaard 10 (Toetsing).



Voorwaarde ten aanzien van standaard 11 (Gerealiseerde leerresultaten)

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Het panel bevestigt dat alle studenten op dezelfde manier beoordeeld worden volgens dezelfde opdrachten en beoordelingscriteria (13, 14). De opleiding kent immers nog maar één variant: de internationale richting International Business gericht op Duitse studenten. Zoals eerder beschreven (zie hierboven) heeft de opleiding de studielast opnieuw vastgesteld (18).

De toetsing in de afstudeerfase is geheel herzien (15) en bestaat nu uit twee groepsopdrachten en een 'proeve van bekwaamheid' als afstudeeropdracht. De afstudeeropdracht bestaat inhoudelijk uit twee delen: een Occupational Product en een Justification Document. Het Occupational Product is een praktijkwerkstuk: een beroepsproduct waaraan een onderzoeksproject en adviezen aan een opdrachtgever zijn gekoppeld. In de Justification Document verantwoordt de student het doorlopen proces, de relevantie van het product en de gemaakte keuzes; dit deel heeft een meer academische insteek. Studenten vertelden het panel dat het onderscheid tussen de twee werken in principe helder is, maar dat ze er bij het uitwerken toch weleens mee worstelden. Tijdens een afsluitende presentatie verdedigt de student zijn werk tegenover de twee examinatoren. De opleiding heeft een afstudeerhandleiding opgesteld naar voorbeeld van het voormalige Nederlandstalige afstudeerwerk. Het panel vindt dit document behulpzaam, al zou de opleiding nog duidelijker kunnen uitleggen wat precies het verschil is tussen het Occupational Product en het Justification Document. Het is goed dat dit laatste punt (getuige haar verslag) ook door de examencommissie expliciet geagendeerd blijkt te zijn.

Door de herziening van de afstudeerfase besteedt de opleiding meer aandacht aan academische vaardigheden (19). Onderzoeksvaardigheden komen als een doorlopende leerlijn terug in elk seminar en verschillende fasen van onderzoek komen in elke opdracht aan de orde. Het panel vindt dit een passende opzet. Docenten vermeldden dat zij een verbetering zien: de nieuwe opzet helpt studenten bij het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden; de twee groepsopdrachten zijn een goede voorbereiding op het afstuderen. De studenten bevestigden dit en vertelden dat de opleiding voldoende ondersteuning biedt op het gebied van onderzoeksmethoden.

Het panel heeft vijftien eindwerken van studenten bekeken en geconcludeerd dat de gegeven cijfers passen bij het geleverde werk. Het panel vindt de getoonde onderzoeksvaardigheden evenals de gegeven feedback voldoende. Daarnaast heeft het panel zes groepswerken gelezen, waarvan de inhoud volgens het panel volstaat. Wel adviseert het panel om de reflectie op de individuele bijdragen van de groepsleden beter vast te leggen.

Wat betreft de academische vaardigheden van docenten (20) geeft de opleiding aan dat hieraan aandacht is besteed naar aanleiding van de herziening van het afstuderen en het inrichten van een doorlopende leerlijn onderzoeksvaardigheden. Docenten bespreken voorafgaand aan elk seminar welke onderzoeksmethoden, modellen en theorieën aan bod komen, evenals de benodigde vaardigheden voor het beoordelen en begeleiden van studenten rondom hun onderzoeksproject. Het panel vindt deze invulling, in combinatie met de kwalificaties van de docenten, afdoende.

Zoals eerder vermeld (zie de punten (10) en (11) op p.7-8) is de procedure voor het vastleggen van beoordelingen aangescherpt en krijgen examinatoren instructies over het geven van constructieve

feedback (16, 17). In NOVI's online werkwijzer Slab zijn de criteria vastgelegd die bepalen wanneer overleg tussen de eerste en tweede examiner noodzakelijk is; dit gebeurt bij ten minste twee punten verschil op een of meerdere beoordelingscriteria, expliciete verschillen van mening in de geschreven feedback en/of wanneer de ene examiner een cijfer onder de voldoende grens (5,5) geeft en de andere erboven. Volgens panel is de procedure adequaat ingericht.

Het panel concludeert dat de opleiding de gerealiseerde leerresultaten op adequate wijze borgt. De afstudeerfase is geheel herzien en bevat een doorlopende leerlijn gericht op onderzoeksvaardigheden. De nieuwe opzet heeft geleid tot eindwerken die voldoen aan het niveau van een hbo-bacheloropleiding. Het panel komt dan ook tot de conclusie dat de opleiding voldoet aan de voorwaarde ten aanzien van standaard 11 (Gerealiseerde leerresultaten).

Algemene conclusie

Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding de afgelopen jaren een behoorlijke verbetering heeft bewerkstelligd in de toetsing en beoordeling. De examencommissie is zeer betrokken en pakt de eigen rol serieus op; volgens het panel is de nieuwe examencommissie *in control*. Wel beveelt het panel aan om de conclusies vast te leggen van ten minste de formele overlegmomenten tussen de examencommissie en het instellingsbestuur.

Mede door de herziening van de afstudeerfase borgt de opleiding de gerealiseerde leerresultaten op adequate wijze. Het panel heeft vastgesteld dat studenten laten zien dat zij het hbo-bachelorniveau bereiken. De getoonde onderzoeksvaardigheden evenals de gegeven feedback beoordeelt het panel als voldoende.

Het panel concludeert dat de opleiding de geconstateerde tekortkomingen op afdoende wijze heeft weggenomen en komt tot een positief advies.

Sil Bruijsten
(voorzitter)

Anne Martens
(secretaris)

5. BIJLAGE 1: BESTUDEERDE DOCUMENTEN

- Zelfevaluatierapport
- Bijlagen bij het zelfevaluatierapport:
 - NVAO besluit en aanbevelingen
 - Beoordelingsrapport hbo-bachelor Bedrijfskunde (2020)
 - Bevestiging NVAO buiten beschouwing te laten voorwaarden
 - Lesplan SKE
 - Integraal beheersplan examencommissie
 - Reglement examencommissie
 - Protocol beoordelen steekproeven
 - Terugkoppeling resultaten steekproef 2021
 - Handleiding kalibreren eindwerken
 - Course and Examination Regulations (OER BBA)
 - Template aanwijzingsbrief examiner afstuderen
 - Graduation manual
- Eindwerken (inclusief beoordeling)
 - Occupational Product (vijftien studenten)
 - Justification (vijftien studenten)
- Aanvullende informatie
 - Cv's van docenten
 - Samenstelling examencommissie en toetscommissie
 - Concept jaarverslag examencommissie 2021-2022
 - Notitie steekproeven/kalibratie opleiding BBA, februari/maart 2023
 - Group Case 1 (drie groepen, inclusief beoordeling)
 - Group Case 2 (drie groepen, inclusief beoordeling)
- Inzage tijdens het locatiebezoek (digitaal)
 - Studentdossiers
 - Archief verslaglegging examencommissie (tijdens gesprek met examen- en toetscommissie)

6. BIJLAGE 2: BEZOEKPROGRAMMA

- Dinsdag 21 maart 2023, Utrecht
 - 10.00 – 11.00 paneloverleg
 - 11.00 – 11.45 gesprek met het management van NOVI
 - 12.00 – 12.30 inzage in studentdossiers
 - 13.15 – 14.15 gesprek met de examen- en toetscommissie
 - 14.30 – 15.30 gesprek met docenten/afstudeerbegeleiders en studentcoach
 - 15.30 – 16.30 paneloverleg
 - 16.30 terugkoppeling voorlopig paneladvies
- Woensdag 29 maart 2023 (online)
 - 19.30 – 20.30 gesprek met twee studenten (recent afgestudeerd)



7. BIJLAGE 3: GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BBA	Bachelor of Business Administration (hbo-bachelor Bedrijfskunde)
BKE	Basis Kwalificatie Examinering
DBI	Digital Business Innovation
EC	European Credit (studiepunt)
EVC	Erkenning van eerder Verworven Competenties
hbo	hoger beroepsonderwijs
IB	International Business
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	onderwijs- en examenregeling
SKE	Senior Kwalificatie Examinering

